

Behandling med Rituximab

Til patienter og pårørende

Denne vejledning skal give dig og dine pårørende viden om den medicinske kræftbehandling kaldet Rituximab, og hvordan behandlingen kan påvirke dig.

Vi håber, at denne viden kan forberede dig på forløbet og de gener, der kan opstå.

Vejledningen danner udgangspunkt for samtaler mellem dig og personalet her i afdelingen om dit behandlingsforløb.

Behandlingens virkning på din sygdom

Behandling med antistoffet Rituximab bliver ofte kombineret med kemoterapi, hvor man altså både får kemoterapi og Rituximab. Men stoffet bliver også givet som vedligeholdelses-behandling efter afslutning af et behandlingsforløb og som den eneste behandling ved nogle sygdomme.

Du kan godt være modtager af denne pjece uden at være kræftpatient, idet Rituximab også bliver givet ved godartede sygdomme.

Immunterapi

Antistoffer findes og dannes normalt i kroppen, hvor de udgør en del af vores immunsystem. Immunterapi er behandling med antistoffer. Antistoffet er udviklet til at finde kræftcellerne og ødelægge dem. Dette er muligt, fordi kræftcellerne ved din sygdom har et særligt kendetegn på cellernes overflade, der adskiller dem fra mange andre celler i kroppen. Det er dette særlige kendetegn, antistoffet er udviklet til at kunne finde. Når Rituximab binder sig til cellen, går cellen til grunde.

Behandlingsforløbet

Det afhænger fuldstændig af din sygdom og den øvrige behandling, hvor ofte og hvor mange gange du skal have Rituximab. Information om dette får du derfor ved samtalen med lægen og sygeplejersken. Du skal være forberedt på, at en behandling kan udskydes, hvis din tilstand eller blodprøver ikke tillader ny behandling. Dette tager din læge stilling til fra gang til gang.

Sådan gives behandlingen

Behandling med Rituximab bliver normalt givet ambulant. Det vil sige, at du går hjem samme dag.

Rituximab bliver givet som væske ind i en blodåre (infusion). Første gang tager behandlingen længere tid end de efterfølgende gange, fordi stoffet kan give en allergisk reaktion og derfor gives langsomt.

Behandling med Rituximab

- Et par dage før din tid i ambulatoriet, skal du have taget blodprøver.
- Lægen kigger på dine blodprøver dagen før dit fremmøde og vurderer, om du er klar til behandling. Medicinen blandes på sygehusets apotek på dagen for din behandling. Det kan ikke blandes på forhånd. Derfor kan der gå noget tid, inden behandlingen er klar.
- I ventetiden får du udleveret tabletter, der forebygger allergisk reaktion, som du skal tage ca. 1 time inden infusionen.
- Du vil ligeledes få anlagt en tynd plastikslange (Venflon) ind i en blodåre på armen, med mindre du allerede har et centralt vene-kateter. Hvis det er tilfældet, vil sygeplejersken kontrollere, at kateteret fungerer og ligger korrekt.
- Medicinen gives via en medicinpumpe, der sikrer, at du får medicinen med den korrekte hastighed.
- Dit venflon bliver fjernet igen af sygeplejersken, inden du går hjem.

Immunterapi - Rituximab

Første gang du skal have Rituximab, vil det tage ca. 3-4 timer at give dig infusionen. Du får første gang en meget lille dosis til at starte med, da antistoffet kan udløse en overfølsomhedsreaktion. Hastigheden vil blive øget gradvist, så din krop kan vænne sig til stoffet lidt efter lidt. Sygeplejersken holder blandt andet øje med din temperatur, puls og blodtryk, for at se om du reagerer på behandlingen. Ved de efterfølgende behandlinger vil du oftest kunne få behandlingen hurtigere. Ofte gives Rituximab sammen med kemoterapi, hvorfor den samlede behandlingstid i ambulatoriet kan være længere.

Bivirkninger, komplikationer og senfølger til behandlingen

Bivirkninger er ikke-tilsigtede virkninger af medicin. Nogle bivirkninger er hyppige, men ikke alvorlige. Andre er sjældne men kan være alvorlige. I dit behandlingsforløb kan der tilståde komplikationer, fx infektioner, som kan være alvorlige og livstruende. Endvidere kan der opstå senfølger, som er bivirkninger, der viser sig efter, at behandlingen er afsluttet eventuelt flere år efter.

Allergisk reaktion

Bivirkningerne ved immunterapi udløses især af den overfølsomheds-reaktion, der kan opstå. Den medicin du får forud vil oftest forhindre en sådan reaktion. Oplever du nogen af de nedenfor nævnte bivirkninger, mens du får stoffet, skal du STRAKS fortælle det til personalet. Du må ikke vente og tænke, at det går nok over af sig selv. Lægen og sygeplejersken kan derved behandle dig og forhindre at reaktionen udvikler sig. Ofte vil symptomerne forsvinde, hvis du får medicinen indgivet langsommere.

Du kan få symptomer som:

- Kløe
- Snue
- Irritation i øjne og hals
- Udslæt
- Kvalme

Hvis overfølsomheden bliver lidt mere udtalt, kan du fx få:

- Kulderystelser
- Åndenød
- Hjertebanken
- Kvalme og opkastning
- Smerter i muskler og led

Behandling med Rituximab

Og du kan få:

- Feber
- Fald i blodtryk

Skulle du mod forventning få en udtalt overfølsomhedsreaktion, kan du måske have behov for at blive på afdelingen til næste dag.

Infektion

Undersøgelser har vist, at Rituximab i sig selv ikke giver øget infektionstendens, men da det ofte bliver givet sammen med kemoterapi, kan du alligevel have øget risiko for at få infektioner. Inden du får den 1. behandling, vil du altid blive undersøgt for leverbetændelse (hepatitis B og C) ved en blodprøve, da Rituximab kan få en evt. hvilende infektion til at blusse op igen. Hvis du er klar over, at du har eller har haft leverbetændelse, er det vigtigt, at du oplyser lægen om det, fordi det kan have betydning for din behandling og kontrol.

Rituximab kan af ukendte mekanismer påvirke knoglemarven og give midlertidigt nedsat antal af hvide blodlegemer og/eller nedsat antal blodplader. Det kan for dig betyde svækkelse af immunforsvaret og/eller let øget risiko for blødninger. Din læge vil fortælle dig, om du kan fortsætte med Rituximab-behandlingerne. Ofte kan det behandles med en daglig indsprøjtning af vækstfaktor (Neupogen) i en periode.

Supplerende behandling

For at reducere bivirkningerne ved behandlingen, får du forskellige former for understøttende behandling.

- Tablet Clemastin (Tavegyl)

Antihistamin, som forebygger at du får en overfølsomhedsreaktion af immunterapien.

Tabletten tages op til en time før behandlingens start. Vær opmærksom på, at antihistamin kan virke sløvende.

- Tablet Paracetamol (Panodil)

Forebygger, at du får en forbigående temperaturstigning af immunterapien. Tabletten tages op til en time for behandlingens start.

- Tablet Prednisolon (binyrebarkhormon)

Forebygger også, at du får en overfølsomhedsreaktion af immunterapien. Tabletterne tages op til en time før behandlingens start.

Tiden hjemme mellem behandlingerne

Hvis du kun får behandling med Rituximab, vil du sandsynligvis kunne have en hverdag, som du plejer.

- Spis og drik, så du får god og næringsrig mad og drikke. Det er ikke tiden til slankekur, så længe du bliver behandlet for din sygdom
- Sørg for frisk luft og daglig motion
- Sørg for god nattesøvn og tag gerne en middagslur

Ordlister

Antistoffer

Antistoffer findes og dannes normalt i kroppen, hvor de udgør en del af kroppens naturlige forsvarssystem, som kaldes immunsystemet. Antistoffer cirkulerer i blodet og kan genkende og binde sig til bakterier og andre fremmedlegemer. Antistoffer får også andre dele af immunsystemet til at hjælpe med at ødelægge og fjerne bakterier eller fremmedlegemer fra kroppen. Man kan i dag kunstigt fremstille antistoffer, som kan genkende og binde sig til meget specifikke mål, fx B-lymfocytter, som på deres celleoverflade er kendetegnet ved et stort antal af proteiner kaldet CD20. Også kræftceller som udvikler sig fra B-lymfocytter kan have CD20 proteinet på overfladen.

Behandling med Rituximab

Infusion

Ved en infusion er medicinen blandet i en pose med væske og tilsluttet en plastikslange med dråbekammer (dropsæt) eller blandet med væske i en sprøjte.

Opblandingen indgives i blodbanen via et drop (perifert venekateter eller Venflon), der anlægges i en blodåre (vene) ofte på underarmen.

Hvis du er i tvivl om noget, er du altid velkommen til at kontakte afdelingen.

Kontakt altid afdeling ved

- Temperaturstigning over 38,5
- Andre tegn på infektion
- Blødning